

Õiguskantsler

Madis Sarik
vallavanem
Rae Vallavalitsus
info@rae.ee

Teie 24.09.2020 nr 3-1.2/8592-1

Meie 29.09.2020 nr 7-5/201518/2005234

Elukoohaandmete registreerimine rahvastikuregistris

Austatud Madis Sarik

Õiguskantsleri poole pöördus [], kes tõi esile, et Rae Vallavalitsus keeldus tema elukohta registreerimast, sest ta soovis enda alalise elukohana registreerida hosteli. Vald põhjendas keeldumist sellega, et hostel ei ole eluruum, s.o elamu või korter, mida saab kasutada alaliseks elamiseks.

Leian, et Rae Vallavalitsus keeldus elukoha registreerimisest õigusvastaselt. Rahvastikuregistri seadus näeb ette võimaluse registreerida elukoha ka mitteilurumi aadressile, kui inimene tõendab selle ruumi kasutamist elukohana. Seaduse kohaselt pole kohalikul omavalitsusel õigust elukoha registreerimisest keelduda, kui inimene on tõendanud ruumi kasutamist elukohana.

Asjaolud

Avaldaja esitas Rae Vallavalitsusele taotluse registreerida tema elukoht hosteli aadressile. Ta on sõlminud tähtajatu üürilepingu hostelitoa kasutamiseks.

Rae Vallavalitsus leidis, et kuna hostel ei ole elamu või korter [rahvastikuregistri seaduse](#) (RRS) § 77 lõike 1 [s.o RRS § 77 sissejuhatav lauseosa] tähenduses, vaid majutusasutus, mida kasutatakse selle pidaja majandustegevuseks, puudub alus inimese elukoha registreerimiseks. Rae Vallavalitsus selgitas Õiguskantsleri Kantseleile, et elukoha registreerimine turismiteenust osutavate asutuste aadressile ei ole tavapärane. Kui hostelis viibivatel inimestel võimaldataks registreerida enda elukohana hostel, tekiks neil õigus Rae valla elaniku hüvedele, sh võimalikele sotsiaaltoetustele, lasteaia- ja koolikohtadele jms. See tooks aga kaasa olulise sotsiaalse surve Rae vallale, millega vald ei ole oma arengukavas arvestanud. Riigikogu on ette näinud planeerimismenetluse selleks, et kohalik omavalitsus saaks enda arengudokumentides muu hulgas prognoosida kohaliku elu arengut, võetavaid kohustusi ja planeerida elanike vajadusi (nt lasteaia- ja koolikohtade tagamisel).

Elukoha registreerimise tingimused

Elukoha registreerimisele on seaduses antud õiguslik tähendus. Elukoha registreerimine on nii inimese õigus kui ka kohustus. Kohalik omavalitsus saab elukoha registreerimisel esitada inimesele ainult seadusega kehtestatud nõudmisi ning elukoha registreerimisest võib keelduda üksnes seaduses sätestatud alustel.

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

Inimene esitab rahvastikuregistrisse kandmiseks selle elukoha aadressi, kus ta alaliselt või peamiselt elab (RRS § 65 lg 1). RRS eelnõu ([382 SE](#)) seletuskirjas on öeldud: „Alaline elamine tähendab seda kohta, kus inimene peamiselt viibib, kus on tema kodu, st koht, millega ta on isiklikult kõige enam seotud, kus ta ööbib, puhkab, kus on tema isiklikud asjad jms. Peamiselt elamine tähendab seda, et antud kohas viibib isik rohkem kui mingis muus kohas.“¹ Inimene võib elukohana registreerida ka mitteilurumi, kui ta tõendab sellise ruumi kasutamist elukohana (RRS § 77 p 2).

RRS § 77 sätestab, et ruum, mida inimene kasutab elukohana ja mille aadressi ta elukohateates elukohana märgib, peab olema elamu või korter, mis on kasutatav alaliseks elamiseks (edaspidi *eluruum*), välja arvatud juhul, kui inimene:

- 1) taotleb ehitatava hoone või muu ruumi aadressi elukoha aadressina rahvastikuregistrisse kandmist;
- 2) tõendab sellise ruumi kasutamist elukohana, mis ei ole eluruum;
- 3) taotleb Eesti laevaregistrisse kantud laeva laevapere liikmena laeva ja selle kodusadama asukohajärgse kohaliku omavalitsuse üksuse kandmist oma elukoha aadressiks.

Seadus ei sea piiranguid sellele, millist mitteilurumi on lubatud elukohana registreerida. Seega võib inimene registreerida elukoha ka hosteli aadressile.

Kõnealusel juhul on inimene sõlminud üürilepingu hostelitoa kasutamise kohta. Selle esitamiseega on ta tõendanud, et tal on õigus seda ruumi elamiseks kasutada (RRS § 78 lg 1). Kuna tegemist on hosteliga, on sellise äripinna eesmärk olemuslikult majutusteenuse pakkumine. Kuigi enamik inimesi peatub majutusasutustes vaid lühiajaliselt, on see siiski elamispind. Seetõttu pole alust ka kahelda selles, et inimene kasutab seda ruumi elukohana (võrreldes nt tööstushoonega vms, mille elamispinnana kasutamine võib vajada eraldi tõendamist).

Kohalikul omavalitsusel on kohustus sellisel juhul inimese elukoht registreerida. See kohustus ei takista kohaliku omavalitsuse ülesannete täitmist. Kohalik omavalitsus peab nagunii arvestama võimalusega, et tema territooriumile asuvad elama uued inimesed, kellele tuleb osutada avalikke teenuseid. Arvestades hosteli majutuspindade eripära, pole ka alust arvata, et hostelisse hakkaksid massiliselt elukohti registreerima suured pered, kellele tuleks tagada kooli- ja lasteaiakohti. Samuti ei ole võimalik planeerimismenetluses minna nii üksikasjalikuks, et reguleerida detailselt seda, kui palju inimesi võib kohaliku omavalitsuse territooriumile alaliselt elama asuda.

Palun vaadake [] elukoha registreerimise taotlus uuesti läbi ning kui kõik muud seaduses sätestatud tingimused on täidetud, registreerige tema elukoht hosteli aadressile vastavalt RRS § 77 punktile 2. Palun teatage, kuidas olete selle küsimuse lahendanud.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise

Kristiina Albi 693 8412, Kristiina.Albi@oiguskantsler.ee

¹ P. Varul, I. Kull, V. Kõve, M. Käerdi Tsiviilseadustiku üldosa seadus. Kommenteeritud väljaanne, Tallinn 2010, lk 62. – Viidatud rahvastikuregistri seaduse eelnõu ([382 SE](#)) seletuskirjas, lk 34–35.